

## SKILLS FOR FUTURE TECHNOLOGICAL EDUCATION TEACHERS TAKING ADVANTAGE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

Erkin Kholikulov

Lecturer at Chirchik State Pedagogical Institute

Dear Sayidova

Lecturer at Chirchik State Pedagogical Institute

### ABSTRACT

In the information environment, special attention is paid to the preparation of technology education teachers for professional activities. The article discusses the importance of the use of information and communication technologies in the activities of teachers of technological education.

**Keywords:** Technological education, information learning environment, professional activity, information and communication technologies (ICT), computer.

## БЎЛАЖАК ТЕХНОЛОГИК ТАЪЛИМ ЎҚИТУВЧИЛАРНИ АХБОРОТ КОММУНИКАЦИЯ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИДАН ФОЙДАЛАНГАН ҲОЛДА ЎҚИТИШ КЎНИКМАЛАРИ

Эркин Холикулов

Чирчиқ Давлат Педагогика институтининг ўқитувчиси

Мухтарам Сайидова

Чирчиқ Давлат Педагогика институтининг ўқитувчиси

### АННОТАЦИЯ

Ахборот муҳитида технология таълим ўқитувчисининг касбий фаолиятга тайёрлашга алоҳида эътибор қаратилган. Мақолада технологик таълим ўқитувчиларининг фаолиятида Ахборот-коммуникатсия технологияларидан фойдаланишнинг аҳамияти муҳокама қилинади.

**Калит сўзлар:** Технологик таълим, ахборот таълим муҳити, касбий фаолият, ахборот-коммуникатсия технологиялари (АКТ), компютер.

Ҳозирги замон ахборотлашган жамиятнинг ўзига хос хусусияти шундаки, ахборот технологиялари барча мавжуд технологиялар, хусусан янги технологиялар орасида етакчи ўрин эгалламоқда. Ахборот технологияларнинг жуда тез ривожланиши ҳаётимизнинг кўпчилиги соҳаларига чуқур ўзгартиришлар олиб келди. Мамлакатимизда ва хорижда янги таълим моделларини қидириш шиддат билан олиб борилмоқда, бунда барча таълим жараёнидаги ҳаракатланувчи модернизация кучи сифатида ахборот ва коммуникацион технологияларни кенг ва фаол фойдаланиш асосида таълим ва тарбия жараёнини ташкил этишга инновацион ёндашувлар савияси қаралади. Ахборот-

коммуникация технологияларининг таълим тизимига тез суръатлар билан кириб келиши ва тобора такомиллашиб бориши ўқув жараёнига электрон дидактик воситаларни яратиш ва уни татбиқ этишга аҳтиёж туғдирмоқда. Шу боис ҳам ахборот-коммуникация технологиялари илмий-техника ривожланишининг илғор тенденцияларидан бири сифатида замонавий жамиятнинг кўпгина томонларини қамраб олганю. Электрон таълим (инглиз тилида электрон ўрганиш, инглиз тилини электрон ўрганиш учун қисқа) - бу ахборот ва электрон технологиялардан фойдаланган ҳолда ўқитиш тизими. Бугунги кунда ҳар бир таълим бериш жараёнида технология фанларини ўқитишда электрон таълим муҳити қуйидагиларни ўз ичига олади:

- таълим жараёнини, уни ахборот билан таъминлашни ва интернет тармоғидаги ҳужжатларни ҳар қандай таълим муассасаларига, уларнинг касбий маҳорати ва маълумот даражасидан қатъи назар, таъминлайдиган телекоммуникатсион дастурий таъминот муҳити.

- онлайн компьютер воситасида рақамли тизимда билим олиш учун фойдаланиладиган ўзаро таъсир тушунилади.

- таълим жараёнини, уни ахборот билан таъминлашни ва интернет тармоғидаги ҳужжатларни ҳар қандай таълим муассасаларига, уларнинг касбий маҳорати ва маълумот даражасидан қатъи назар, таъминлайдиган телекоммуникатсион дастурий таъминот муҳити.

- шахсий компьютер, ПДА, мобил телефон, ДВД плеер, телевизор ва бошқа электрон материаллар ёрдамида электрон материаллар билан мустақил ишлаш;

- масофавий (худудий) экспертдан (ўқитувчидан) маслаҳат олиш, баҳо олиш, масофадан туриб ишлаш имконияти;

Умумий виртуал ўрганиш фаолиятига раҳбарлик қиладиган фойдаланувчиларнинг тақсимланган ҳамжамиятини (ижтимоий тармоқлар) яратиш;

Таълимни ҳозирги рақамлаштириш, ўқитувчилар малакасини оширишга янгича ёндашувларни талаб қилади. Технология ўқитувчилари учун зарурий маълумот ва коммуникатсия технологиялари (АКТ) билан таъминлайдиган махсус ўқув дастурини ишлаб чиқиш зарур. Янги ўқув дастури бошқа фан ўқитувчилари учун ишлаб чиқилган дастурлардан ажралиб туриши керак, чунки фан йўналиши сифатида технология ўзига хос хусусиятларга эга бўлиб, амалиётга йўналтирилган ўқишга ва АКТдан илгарироқ фойдаланишга қаратилади. Касбий фаолиятларида АКТдан фойдаланишга тайёрлайдиган методик тизимни яратиш ва амалга ошириш.

Технологик таълимнинг касб ва умумий элементларидан келиб чиқадиган бошланғич ва ўрта мактабларда асосий ўқув дастурининг таркибий қисми бўлиб, барча ўқувчиларга уларни жамиятда тўлиқ рол ўйнашга ва тўлиқ қобилиятига эришишга тайёрлашда фойдали бўлган тажрибалар тўпламини тақдим этади. Бундан ташқари, кўплаб мактаблар ўқувчиларга маълум бир ихтисосга ёки машғулотлар гуруҳига йўналтирилган. Технологик таълимнинг ўзига хос шакллари таклиф қилади. Бу синфлар барча талабалар учун эмас, балки фақат маълум бир касбга қизиқувчилар учун. Касбий - умумий бўлиниш ҳар доим ҳам аниқ эмас. Ҳозирда ўрта мактабларда технологияни ўрганиш соҳасига киритилган кўплаб фан соҳалари, масалан, қаттиқ материаллар билан

шуғулланадиган фанлар каби, илгари касбга йўналтирилган эди. Ушбу субъектлар касб-хунар мавқеига эга бўлдилар, чунки улар турли касбларга йўналтирилган, саноат билан аниқ боғлиқлик бўлмаган ва саноат аккредитатсияси бўлмаган. Бундан ташқари, кўп жиҳатдан технологик таълимга бўлган иккита ёндашув ўртасидаги чегаралар ноаниқ. Уларни кўпинча бир хил ўқув юртларида бир хил ўқувчиларга ўргатишади ва кўпинча умумий ва касбий фанларни ўқитадиган бир хил технология ўқитувчилари бўлиб, технологияларни ўқитишнинг икки ёндошуви ўртасидаги алмашиш ҳар доим ҳам осон эмас.

Хулоса қилиб айтганда касб-хунарга ўқитишнинг мажбурий даражаларига, айниқса, иккала ёндашувни бир вақтнинг ўзида таклиф қилишга уринишлар бўлганида, касб-хунар технологиялари вариантларини кенг оммалаштириш иккала ёндашувнинг аниқ мантиқий асосини талаб қилди. Ушбу тенденция ва табақалаштириш технология таълими соҳасидаги бир қатор долзарб муаммолар учун манба ҳисобланади. Касб-хунар таълими самарадорлигининг асосидир таълимнинг табиати имкониятларни бир контекстан бошқасига ўтказиш нуқтаи назаридан кўриб чиқилса, омилларнинг мураккаб ўзаро таъсири амалга оширилади.

## REFERENCES

1. Malikova, D. Q. (2022). XXI ASR–intellektual yoshlar asri. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(Special Issue 4-2), 253-258.
2. Malikova, D. Q. (2022). Oliy ta'lim muassasalarida uzluksiz ma'naviy tarbiya jarayonining mazmuni. *Eurasian Journal of Academic Research*, 2(5), 317-321.
3. Маликова, Д. Қ. (2021). Таълим тизимида миллий ғоя фаннининг ацамияти. *НамДУ илмий ахборотномаси*, 21(3), 223-223.
4. Malikova, D. (2021). The role of education in the formation of ideological immunity in the world of youth in the example of finland. *Интернаука*, (19-5), 9-10.
5. Malikova, D. K. (2021). The role of book reading in protection of national and spiritual identity in the context of democratic reform. *International Conference Science and Education*, 1(1), 196-197.
6. Sul'tonov, F., Malikova, D. Q. (2021). Ёшлар дунёқарашида мафкуравий иммунитетни шакллантиришда тарбиянинг ўрни. *Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар*, 1(4), 7-9.
7. Маликова, Д. Қ. (2021). Ёшларда мафкуравий иммунитет ва ғоявий курашчанликни шакллантиришнинг асосий жиҳатлари. *XXI аср – интеллектуал ёшлар асри*, 1(1), 307-308.
8. Маликова, Д. Қ. (2021). Систематический анализ идеологический процессов. *Innovation In The Modern Education System*, 4(1), 397-402.
9. Malikova, D. Q. (2021). Globallashuv jarayonida yoshlar mafkuraviy immunitetini shakllantirish masalalari. *The XXI Century Skills for Professional Activity International Scientific-Practical Conference*, 1(1), 229-230.



10. Маликова, Д. К. (2021). Биринчи ренессансинг маънавий тарбиявий таълимотига бир назар. Масофавий таълимни ташкил этишнинг педагогик-психологик жиҳатлари, 1(1), 617-621.
11. Malikova, D. Q. (2021). Sharq milliy mafkurasi rivojida g'arbiy yevropa mafkurasining o'рни. O'zbekistonning umidli yoshlari, 1(1), 94-95.
12. Malikova, D. K. (2021). Ideology in the modern world a choice between the gap and the future. Eurasian Journal of Academic Research, 1(1), 752-759.
13. Malikova, D. Q. (2021). Ommaviy madaniyatga qarshi kurashda mafkuraning o'рни. Polish Science Journal, 3(36-4). 55-57.
14. Malikova, D. Q. (2021). Milliy mafkuramizni kuchaytirishda insonparvarlikning o'рни. Образование и наука в XXI веке, 2(11), 46-49.
15. Маликова, Д. К. (2021). Гуманитарная интервенция: между суверенитетом государства и правами человека. *Студенческий вестник*, (18-5), 37-40.
16. Маликова, Д. К. (2021). Духовно- идеологический процесс в современных условиях. Образование и наука В XXI веке, 2(11), 89-95.
17. Malikova, D. Q. (2020). Milliy mafkurani yoshlar ongiga singdirish usullari. Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар, 1(2), 7-8.
18. Jumayev, S. S., Malikova, D. Q. (2020). Ta'lim-tarbiyaga e'tibor-yangi O'zbekiston taraqqiyotining asosiy omili. Milliy tiklanishdan - milliy yuksalish sari, 1(1), 168-170.